

سوالات متداول در خصوص صدور معافیت تحصیلی و نظام وظیفه

- (۱) از چه تاریخی مشمولان وارد سن مشمولیت می شوند؟ جواب : تمام افراد ذکور ایرانی که به سن ۱۸ سالگی تمام می رسند از اول ماه تولد که طی آن ماه وارد ۱۹ سالگی می شوند مشمول قانون وظیفه عمومی می گردند. و تا شش ماه فرصت دارند خود را به سازمان معرفی نمایند.
- (۲) حداکثر زمان معرفی مشمولانی که قبل از سن مشمولیت فارغ التحصیل ، ترک تحصیل یا اخراج می شوند چه مدت می باشد؟ جواب : حداکثر مدت معرفی ایشان ۶ ماه پس از رسیدن به ۱۸ سالگی تمام است. مثال : دانش آموز متولد ۷۳/۲/۱۸ که قبل از ۹۱/۲/۱ فارغ التحصیل ، انصراف ، ترک تحصیل یا اخراج از تحصیل شده باشد حد اکثر تا ۹۱/۸/۱۸ فرصت معرفی خود را دارد.
- (۳) حداکثر زمان معرفی مشمولانی که پس از سن مشمولیت ، فارغ التحصیل ، انصراف ، ترک تحصیل یا اخراج می شوند چه مدت می باشد؟ جواب : از تاریخ فراغت ، اخراج یا ترک تحصیل یکسال فرصت دارند تا خود را معرفی نمایند. مثال : دانش آموز متولد ۷۳/۲/۱۸ که در تیرماه ۱۳۹۱ فارغ التحصیل ، انصراف ، ترک تحصیل و یا اخراجی محسوب شوند تا پایان تیر ماه ۹۲ مهلت معرفی خواهد داشت. از تاریخ فراغت ، اخراج یا ترک تحصیل یکسال فرصت دارند تا خود را معرفی نمایند. جهت ایجاد تسهیلات برای این قبیل مشمولان ، برای شرکت در آزمون دانشگاهها ، تا ۶/۳۱ سال بعد از فراغت از تحصیل مهلت معرفی دارند.
- (۴) دانش آموزانی که از مهر ۹۱ در پایه اول مقطع متوسطه یا پایین تر شروع به تحصیل نموده اند تا چه زمانی مجاز به تحصیل خواهند بود؟ جواب : اینگونه مشمولان حداکثر تا پایان ۲۰ سالگی مجازند برابر ضوابط وزارت آموزش و پرورش ادامه تحصیل دهند ، رشته های تحصیلی تأثیری در این مدت زمان نخواهند داشت.
- (۵) دانش آموزی که از مهر ۹۱ در پایه دوم یا بالاتر شروع به تحصیل نموده اند تا چه زمانی مجاز به تحصیل خواهند بود؟ جواب : چنانچه در رشته ی کاردانش یا فنی حرفه ای به تحصیل اشتغال دارند حداکثر تا پایان ۲۲ سالگی ورشته های مختلف پیش دانشگاهی حداکثر تا ۲۴ سالگی مجاز به تحصیل خواهند بود.
- (۶) آیا دانش آموزانی که در ورود به سن مشمولیت در مقطع راهنمایی به تحصیل اشتغال دارند حق ادامه تحصیل خواهند داشت ؟ جواب : بله در صورت پیوستگی تحصیلی حداکثر تا پایان ۲۰ سالگی میتوانند تحصیل نمایند.
- (۷) آیا دانش آموزان در مهلت یکساله معرفی پس از فراغت ، اخراج ، انصراف یا ترک تحصیل می توانند ادامه تحصیل دهند؟ جواب : اینگونه مشمولان می توانند بدون صدور معافیت تا پایان مهلت یکساله و پس از معرفی تا موعد اعزام خود ادامه تحصیل بدهند. مثال : دانش آموز متولد ۷۰/۸/۱۵ که در مهر ۹۱ در پایه دوم کاردانش شروع به تحصیل نماید می تواند خود را به وظیفه عمومی معرفی نماید چنانچه مشمول مذکور تا ۹۲/۸/۱۵ فارغ التحصیل نشده می تواند بدون صدور معافیت تحصیلی حداکثر تا ۹۳/۸/۱۵ به تحصیل ادامه دهد و پس از این تاریخ ۹۳/۸/۱۵ در صورت عدم معرفی وارد غیبت خواهد شد.
- (۸) آیا به مشمولانی که به صورت داوطلب آزاد تحصیل می کنند معافیت تحصیلی تعلق می گیرد؟ جواب : خیر اینگونه مشمولان حق استفاده از معافیت تحصیلی را نخواهند داشت و شروع به تحصیل داوطلب آزاد به عنوان انصراف از تحصیل تلقی می گردد.
- (۹) متولدین سه ماه اول سال ۷۱ در سال های قبل که در خرداد ماه سال ۹۰ فارغ التحصیل شده اند تا چه زمان مهلت معرفی خود به وظیفه عمومی را داشته اند ؟ جواب : دانش آموزان تا ۹۰/۸/۱۸ (قبل از اجرای قانون جدید وظیفه عمومی) فرصت معرفی داشته اند در صورت عدم معرفی از تاریخ ۹۰/۸/۱۹ وارد غیبت شده اند.
- (۱۰) متولدین سه ماه دوم سال ۷۱ در سال قبل که در خرداد ماه سال ۹۰ فارغ التحصیل شده اند تا چه زمان فرجه معرفی خود به وظیفه عمومی را دارند؟ جواب : اینگونه دانش آموزان با توجه به اینکه فرصت معرفی ایشان ۹۰/۹/۱۸ بود (بعد از اجرای قانون جدید وظیفه عمومی) فلذا از یک سال مهلت تعیین در قانون جدید برخوردار بوده و تا خرداد ۹۱ مهلت معرفی خواهند داشت.
- (۱۱) با عنایت به اجرای قانون جدید وظیفه عمومی ، موضوع تمدید مهلت اعزام متولد نیمه دوم سال چگونه خواهد بود؟ جواب : با اجرای قانون جدید موضوع تمدید مهلت اعزام اینگونه مشمولان منتفی می باشد.
- (۱۲) موعد معرفی دانش آموزانی که قبل از ۹۰/۴/۲۲ از تحصیل انصراف داده ، ترک تحصیل کرده یا اخراج شده اند چگونه است؟ جواب : اینگونه مشمولان چنانچه حد اکثر ظرف مدت ۴ ماه از تاریخ وقوع خود را معرفی نکرده باشند غایب محسوب می شوند و می بایست سریعاً خود را به وظیفه عمومی معرفی نمایند. مثال : دانش آموزی که در تاریخ ۹۰/۳/۱ ترک تحصیل یا اخراج شده باشد ، با لحاظ مهلت ۴ ماهه حداکثر تا ۹۰/۷/۱ مهلت معرفی داشته فلذا از آن تاریخ وارد غیبت گردیده و می بایست سریعاً خود را به وظیفه عمومی معرفی نمایند

۱۳) موعده معرفی دانش آموزان انصرافی، ترک تحصیل و یا اخراجی که آخرین موعده معرفی ایشان به لحاظ مهلت ۴ ماهه بعد از تاریخ ۹۰/۸/۲۲ (تاریخ اجرای قانون جدید وظیفه عمومی) بوده چه زمانی می باشد؟ جواب: اینگونه دانش آموزان از تاریخ وقوع انصراف، ترک تحصیل و یا اخراج یک سال مهلت معرفی خواهند داشت. مثال: مشمول متولد ۷۱/۰۶/۱۵ که در تاریخ ۹۰/۶/۲۲ از تحصیل انصراف داده است با توجه به مهلت ۴ ماهه قانون قدیم وظیفه عمومی تا ۹۰/۱۰/۲۲ فرجه معرفی داشته که این تاریخ بعد از تاریخ اجرای قانون جدید وظیفه عمومی بوده، فلذا مشمول تا ۹۱/۶/۲۲ مهلت معرفی خواهد داشت.

۱۴) مشمولان فارغ التحصیل دانشگاه ها از چه تاریخ می توانند از مهلت ۱ ساله پس از فراغت خود استفاده نمایند؟ جواب: مشمولانی که از تاریخ ۲۲/۲/۹۰ به بعد در مقاطع تحصیلی در دانشگاه فارغ التحصیل شده اند حق استفاده از مهلت ۱ ساله را خواهند داشت.

۱۵) مشمولان اخراجی، انصرافی، ترک تحصیل از چه تاریخ در مشمول استفاده از مهلت ۱ ساله پس از تاریخ وقوع انصراف، ترک تحصیل، اخراج قرار می گیرند؟ جواب: مشمولانی که از تاریخ ۹۰/۴/۲۲ به بعد از تحصیل در مقاطع دانشگاهی انصراف، ترک تحصیل و یا اخراج شده باشند.

۱۶) آیا دانشجویان انصرافی حق تحصیل مجدد را دارند؟ جواب: بلی. مشمولان در طی مدت تحصیل از دیپلم تا دکتری صرفاً ۱ بار می توانند از تحصیل انصراف و مجدداً با پذیرفته شدن در دانشگاه به شرط: ۱- عدم گذشت بیش از یکسال از تاریخ انصراف (قبل از اعزام به خدمت). ۲- انصراف قبل از اتمام سنوات تحصیلی مصوب بوده باشد یعنی در سنوات ارفاقی نباشد. ۳- انصراف از تحصیل در مقطع، با اخذ مدرک تحصیلی پایین تر نبوده باشد. (مثلاً انصراف از کارشناسی پیوسته با اخذ مدرک کاردانی نباشد، مگر اینکه مدرک اخذ شده در سنوات مجاز تحصیل همان مقطع یعنی مقطع پایین تر به مشمول تعلق گرفته باشد که در این صورت در حکم فارغ التحصیل محسوب شده و ادامه تحصیل وی بلامانع می باشد) ۴- مقطع جدید، تکراری نباشد. (یعنی قبلاً از این مقطع فارغ التحصیل نشده باشد).

۱۷) مشمولان فارغ التحصیل از مقطع متوسطه تا چه زمان می توانند در دانشگاه پذیرفته و ثبت نام نمایند؟ جواب: چنانچه حداکثر ظرف مدت یکسال از زمان فارغ التحصیل شدن در مقطع دیپلم یا پیش دانشگاهی در دانشگاه پذیرفته شوند مجاز به تحصیل خواهند بود و در صورت سپری شدن بیش از یکسال حق تحصیل نخواهند داشت (قبل از اعزام به خدمت) منظور از پذیرفته شدن در دانشگاه قبولی قطعی یا ثبت نام در دانشگاه می باشد، لیکن بعد از اعزام به خدمت، سپری شدن بیش از یکسال از تاریخ فراغت مقطع متوسطه مانع نخواهد بود و فقط نداشتن غیبت اولیه و پذیرش در مقطع کارشناسی و بالاتر ملاک می باشد. بدیهی است زمان اعلام قبولی در آزمون های سراسری به منزله پذیرش تلقی خواهد شد و در مورد پذیرش بدون آزمون در دانشگاه، زمان ثبت نام به منزله تاریخ پذیرش است. مثال: فارغ التحصیل ۹۱/۴/۱ در مقطع متوسطه که حداکثر تا ۹۲/۴/۱ قبولی قطعی یا ثبت نام در دانشگاه داشته باشند می توانند ادامه تحصیل بدهند.

۱۸) فارغ التحصیلان مقطع متوسطه در خرداد سال ۹۰ شرط ثبت نام یا قبولی در دانشگاه آیا حق ادامه تحصیل از مهر ۹۱ را دارند؟ جواب: بلی. با توجه به اینکه فارغ التحصیلان خرداد (پس از ورود به سن مشمولیت) به منزله فارغ التحصیلان شهریور تلقی می گردند تا پایان شهریور سال بعد مهلت معرفی دارند.

۱۹) آیابه دوره های فراگیر پیام نور، دوره های بین الملل در دانشگاه و پودمانی و سایر مقاطع تحصیلی بدون آزمون معافیت تحصیلی تعلق می گیرد؟ جواب: بلی در صورت تصویب شورای گسترش آموزش عالی امکان جذب بدون آزمون واحد آموزشی، تحصیل اینگونه افراد منعی نخواهد داشت. به دوره دانشپذیری در دانشگاه پیام نور، معافیت تحصیلی تعلق نمی گیرد و صرفاً از زمان قبولی قطعی و دانشجویی وضعیت مشمول بررسی و در صورت داشتن شرایط معافیت تحصیلی صادر خواهد شد.

۲۰) آیاسربازان وظیفه ای که به خدمت اشتغال خدمت دارند جهت تحصیل در دانشگاه ها از خدمت ترخیص میشوند؟ جواب: در صورت قبولی اینگونه سربازان در مقطع کارشناسی و بالاتر ترخیص از خدمت صورت میگیرد و ترخیص برای ادامه تحصیل در مقاطع کاردانی مجاز نمی باشد.

۲۱) دانشجویانی که با انصراف از تحصیل، به عنوان دارندگان مدرک معادل در مقطع پایین شناخته می شوند آیا مجاز به تحصیل در مقاطع بالاتر می باشند؟ جواب: خیر اینگونه مشمولان تا پایان خدمت دوره ضرورت حق ادامه تحصیل نخواهند داشت.

۲۲) آیا دانشجویان اخراجی مجاز به ادامه تحصیل هستند؟ جواب: خیر دانشجویان اخراجی تا پایان خدمت یا اخذ معافیت دائم، مجاز به ادامه تحصیل نمی باشند.

۲۳) سقف سنوات های مجاز تحصیلی در مقاطع مختلف دانشگاهی، به چه میزان می باشد؟ جواب: برابر تبصره (۱) ماده (۳۳) قانون خدمت وظیفه عمومی، حداکثر معافیت تحصیلی برای دانش آموزان تا سن بیست سال تمام و در هر یک از مقاطع تحصیلی کاردانی دو و نیم سال، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد ناپیوسته سه سال، کارشناسی پیوسته پنج سال و کارشناسی ارشد پیوسته شش سال، دکتری پیوسته هشت سال و دکتری تخصصی شش سال است.

۲۴) چه کسانی میتوانند از معافیت تحصیلی دانش آموزی در خارج از کشور استفاده نمایند؟ جواب: فرزندان ایرانیان مقیم خارج از کشور، چنانچه هنگام ورود به سن مشمولیت (ماه تولد ۱۸ سال تمام) در مدارس ایرانی یا مدارس خارجی مورد تایید وزارت آموزش و پرورش مشغول به تحصیل در مقطع متوسطه باشند می توانند از معافیت تحصیلی استفاده نمایند.

۲۵) آیا تحصیل در دوره های زبان در خارج از کشور برای ورود به دانشگاه در شمول معافیت تحصیلی قرار می گیرند؟ جواب: خیر به این دوره ها معافیت تحصیلی تعلق نمی گیرد.

۲۶) آیا مشمولانی که در داخل کشور در مقطع متوسطه فارغ التحصیل می شوند، حق تحصیل در خارج از کشور را دارند؟ جواب: خیر آنها به عنوان مقیم خارج از کشور محسوب نشده و مجاز به تحصیل در دانشگاه های خارج از کشور نمی باشند.

۲۷) چه مشمولانی می توانند بدون آنکه مقیم کشورهای خارجی باشند در دانشگاه های خارج از کشور تحصیل نموده و از معافیت تحصیلی دانش جویان خارج از کشور بهره مند شوند؟ جواب: مشمولانی که در مقاطع کارشناسی یا بالاتر در دانشگاه های داخل کشور فارغ التحصیل شده باشند به شرط عدم ورود به غیبت و سپری نشدن بیش از یکسال از تاریخ فراغت از تحصیل با سپردن تضمین لازم می توانند از این معافیت استفاده نمایند. (ودیه لازم فعلا ۱۵ میلیون تومان وجه نقد می باشد).

۲۸) آیا مرخصی تحصیلی جزء سنوات مجاز تحصیلی محسوب می گردد؟ جواب: بله دانشگاه ها باید از درج عبارت مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی برای دانشجویان مشمول خودداری نمایند.

۲۹) آیا مشمول غیر غایبی که بعد از مدت یکسال فرصت تعیین شده دانشگاه قبول شود می تواند از معافیت تحصیلی برخوردار شود؟ جواب: مشمولانی که به دلایل قانونی (معافیت موقت و ...) تاریخ اعزام خود را به تعویق می اندازند چنانچه مدت تعویق آنان از مدت یکسال فرصت تعیین شده در قانون بیشتر گردد، در صورتی که در حین فرصت معرفی تعویق شده (معافیت موقت و ...) در دانشگاه قبول شوند ادامه تحصیل و بهره مندی آنان از معافیت تحصیلی بلا مانع خواهد بود.

۳۰) آیا تحصیل همزمان با خدمت امکان پذیر می باشد؟ جواب: خیر حتی در صورت تایید دانشگاه برای این دسته از دانشجویان معافیت تحصیلی صادر نمی گردد.

۳۱) طلاب حوزه های علمیه پس از انصراف یا اخراج از حوزه علمیه در چه صورت مجاز به ادامه تحصیل می باشند؟ جواب: طلاب حوزه های علمیه در صورت اخراج و یا انصراف از تحصیل تا پایان خدمت و یا اخذ معافیت دائم، مجاز به ادامه تحصیل نمی باشند.

۳۲) آیا دانشجویانی که در سنوات اولیه فارغ التحصیل نشده اند حق ادامه تحصیل دارند؟ دانشجویانی که در مقاطع مختلف تحصیلی مشغول به تحصیل بوده و در سنوات اولیه تحصیلی موفق به فراغت از تحصیل نشده اند، در صورت تصویب کمیسیون موارد خاص دانشگاه حداکثر به مدت یکسال می توانند از سنوات ارفاقی استفاده نمایند.

۳۳) نحوه اقدام برای بهره مندی از سنوات ارفاقی چگونه است؟ در صورتیکه کمیسیون موارد خاص دانشگاه با ادامه تحصیل دانشجو در سنوات ارفاقی موافقت نماید، دانشجویان زمان اتمام سنوات تحصیلی اولیه، به مدت سه ماه مهلت داشته تا از طریق دفاتر خدمات الکترونیک انتظامی (پلیس +۱۰) درخواست خود را ثبت نماید. چنانچه دانشجو تا پایان ترم اول سنوات ارفاقی موفق به فراغت از تحصیل نگردد با ادامه تحصیل وی به شرطی در ترم دوم سنوات ارفاقی موافقت خواهد شد، که حداقل تعداد واحدهای درسی معینی را در ترم اول با شرط معدل کل فوق گذرانده باشد، که این واحدهای پاس شده برای مقاطع مختلف متفاوت است.

۳۴) آیا دانشجویان مشمولی که در سنوات ارفاقی فارغ التحصیل می شوند از مهلت معرفی برخوردارند؟ خیر، این دسته از دانشجویان مشمول از مهلت معرفی برخوردار نبوده و و این موضوع در اختیار سازمان نظام وظیفه می باشد.

۳۵) آیا دانشجویان مشمولی که در سنوات ارفاقی فارغ التحصیل نشوند از یکسال مهلت معرفی برخوردارند؟ خیر؛ این موضوع نیز در اختیار سازمان نظام وظیفه می باشد.

۳۶) دانشجویانی که در سنوات ارفاقی نیز فارغ التحصیل نشوند در چه صورت حق ادامه تحصیل دارند؟ چنانچه دانشجو نتواند تا پایان یکسال سنوات ارفاقی نیز فارغ التحصیل شود، صرفا در صورت داشتن پیشرفت تحصیلی در سنوات ارفاقی و امکان فراغت از تحصیل طی مهلت معرفی برای تعیین تکلیف وضعیت خدمتی، با درخواست دانشگاه و ثبت درخواست در دفاتر خدمات الکترونیک انتظامی (پلیس +۱۰)، پس از احراز شرایط، صدور مجوز ادامه تحصیل در مهلت معرفی بدون لحاظ غیبت فراهم خواهد شد.